

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów

Akty prawne

Inne

Wstęp Rzecznika Praw Dziecka

Wstęp

Rozdział I. Uwagi terminologiczne

1. Definicja terminu „dziecko” w aktach prawa międzynarodowego

1.1. Koniec okresu dzieciństwa

1.2. Początek okresu dzieciństwa

2. Konflikt zbrojny/działania zbrojne

2.1. Konflikt zbrojny, działania zbrojne, wojna – rozróżnienie pojęć

2.2. Rodzaje konfliktów zbrojnych

A. Międzynarodowy konflikt zbrojny

B. Niemiędzynarodowy konflikt zbrojny

C. Umiędzynarodowane konflikty wewnętrzne

3. Uczestnictwo w działaniach zbrojnych. Udział bezpośredni. Udział pośredni

Rozdział II. Ochrona dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych w aktach prawa międzynarodowego

1. Rys historyczny międzynarodowej prawnej ochrony dzieci przed uczestnictwem w działaniach

1.1. Deklaracja Praw Dziecka z 1924 roku

1.2. Projekt konwencji o ochronie dzieci w sytuacjach nadzwyczajnych i konfliktu zbrojnego z 1938 roku

1.3. Projekt konwencji o ochronie dzieci w sytuacji konfliktu międzynarodowego lub wojny domowej z 1946 roku

1.4. Deklaracja Praw Dziecka z 1959 roku

1.5. Deklaracja o ochronie kobiet i dzieci w sytuacjach nadzwyczajnych i w czasie konfliktów zbrojnych z 1974 roku

2. Wiążące akty prawa międzynarodowego regulujące zagadnienie ochrony dzieci przed angażowaniem w działania zbrojne

3. Międzynarodowe prawo karne wobec zagadnienia ochrony dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych

3.1. Artykuł 8 ust. 2 lit. (b) (xxvi) oraz artykuł 8 ust. 2 lit. (e) (vii) Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego z 1998 roku

- A. Wcielanie/werbowanie w szeregi sił/ugrupowań zbrojnych
- B. Wykorzystywanie do aktywnego uczestnictwa w działaniach zbrojnych
- C. Próg wiekowy
- D. Podmioty odpowiedzialne za zbrodnie wojenne z artykułu 8 ust. 2 lit. (b) (xxvi) oraz artykułu 8 ust. 2 lit. (e) (vii)

3.2. Statut Specjalnego Trybunału dla Sierra Leone

4. Ochrona dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych w międzynarodowym prawie pracy — Konwencja nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 roku

5. Regionalny instrument międzynarodowej prawnej ochrony dzieci narażonych na udział w działaniach zbrojnych — Afrykańska Karta Praw i Dobra Dziecka z 1990 roku

Rozdział III. Międzynarodowe prawo humanitarne wobec kwestii ochrony dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych

1. Konwencja Genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny z 1949 roku

- 1.1. Artykuł 50 ust. 2 zd. drugie
- 1.2. Artykuł 51 ust. 1
- 1.3. Artykuł 51 ust. 2

2. Protokoły Dodatkowe z 1977 roku

2.1. Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 1949 roku dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (I Protokół dodatkowy)

- A. Termin „dzieci”
- B. Minimalny wiek zezwalający na uczestnictwo w działaniach zbrojnych
- C. Forma udziału w działaniach zbrojnych
- D. Zakres pojęcia „rekrutacji”
- E. Charakter i zakres obowiązków stron konfliktu
- F. Status prawny dzieci uczestniczących w działaniach zbrojnych — artykuł 77 ust. 3
- G. Odpowiedzialność karna

2.2. Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 1949 roku dotyczący ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych (II Protokół dodatkowy)

- A. Termin „dziecko” oraz minimalny wiek rekrutacyjny
- B. Zakres zakazów wynikających z przepisu artykułu 4 ust. 3 lit. c)
- C. Charakter i zakres obowiązków stron protokołu

D. Artykuł 4 ust. 3 lit. d)

E. Status prawny dzieci uczestniczących w działaniach zbrojnych w sytuacji konfliktu międzynarodowego

F. Odpowiedzialność karna

Rozdział IV. Prace nad przepisem Konwencji o prawach dziecka poświęconym ochronie dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych

1. Argumenty na rzecz uchwalenia Konwencji o prawach dziecka

2. Przebieg prac nad artykułem poświęconym ochronie dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych w latach 1983–1989

2.1. Rok 1983

2.2. Rok 1984

2.3. Rok 1985

2.4. Rok 1986

A. Uwagi dotyczące treści ustępu 1

B. Uwagi dotyczące treści ustępu 2

C. Uwagi dotyczące treści ustępu 3

2.5. Rok 1987

2.6. Rok 1988

2.7. Rok 1989

A. Ustęp 1 artykułu 20 projektu Konwencji o prawach dziecka

B. Ustęp 2 artykułu 20 projektu Konwencji o prawach dziecka

C. Ustęp 3 artykułu 20 projektu Konwencji o prawach dziecka

D. Ustęp 4 artykułu 20 projektu Konwencji o prawach dziecka

Rozdział V. Artykuł 38 Konwencji o prawach dziecka

1. Strony Konwencji o prawach dziecka

2. Deklaracje i zastrzeżenia państw wobec przyjętej treści artykułu 38 Konwencji o prawach dziecka

3. Analiza i wykładnia treści artykułu 38 Konwencji o prawach dziecka.

3.1. Artykuł 38 ustęp 1

3.2. Artykuł 38 ustęp 2

3.3. Artykuł 38 ustęp 3

3.4. Artykuł 38 ustęp 4

4. Zasięg obowiązywania artykułu 38 Konwencji o prawach dziecka

5. Wnioski końcowe

Rozdział VI. Geneza oraz przebieg prac nad Protokołem fakultatywnym do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne

1. Geneza protokołu

1.1. Rola Komitetu Praw Dziecka

1.2. Raport Gracy Machel

1.3. Stanowisko Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ do spraw dzieci i konfliktów zbrojnych (Special Representative of the Secretary-General on Children in Armed Conflict)

2. Przebieg prac nad Protokołem fakultatywnym do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne w latach 1994–2000

2.1. Pierwsza sesja Grupy Roboczej – 1994/1995 rok.

2.2. Druga sesja Grupy Roboczej – 1996 rok .

2.3. Trzecia sesja Grupy Roboczej – 1997 rok.

2.4. Czwarta sesja Grupy Roboczej – 1998 rok

2.5. Piąta sesja Grupy Roboczej – 1999 rok

2.6. Szósta sesja Grupy Roboczej – 2000 rok

3. Uchwalenie i wejście w życie Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne

4. Deklaracje, zastrzeżenia i sprzeciwy państw wobec przyjętej treści protokołu fakultatywnego

4.1. Zastrzeżenie zgłoszone przez Turcję oraz sprzeciwy Republiki Cypru

4.2. Zastrzeżenie zgłoszone przez Oman oraz sprzeciwy państw

Rozdział VII. Analiza i wykładnia treści postanowień Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne

1. Preambuła

2. Bezpośredni udział w działaniach zbrojnych – artykuł 1

2.1. Minimalny wiek zezwalający na uczestnictwo w działaniach zbrojnych

2.2. Członkowie sił zbrojnych

2.3. Bezpośredni udział w działaniach zbrojnych

2.4. Działania zbrojne

2.5. Charakter i zakres obowiązków państw–stron protokołu fakultatywnego

3. Obowiązkowa rekrutacja w szeregi sił zbrojnych państwa – artykuł 2

3.1. Zakres pojęcia „rekrutacji”

3.2. Podmioty objęte ochroną

3.3. Obowiązki państw

4. Ochotnicze wstępowanie w szeregi narodowych sił zbrojnych – artykuł 3 ust. 1–4

4.1. Minimalny wiek dopuszczający ochotnicze wstępowanie w szeregi narodowych sił zbrojnych – artykuł 3 ust. 1

4.2. Deklaracje państw – artykuł 3 ust. 2 i 4

4.3. Minimum zabezpieczeń – artykuł 3 ust. 3 i 4

5. Szkoły wojskowe – artykuł 3 ust. 5

6. Pozarządowe ugrupowania zbrojne – artykuł 4 .

6.1. Zakaz naboru lub wykorzystywania w działaniach zbrojnych osób poniżej osiemnastego roku życia przez grupy zbrojne inne niż siły zbrojne danego państwa – artykuł 4 ust. 1

6.2. Zakres obowiązków państw–stron protokołu – artykuł 4 ust. 2

6.3. Status prawny ugrupowań pozarządowych – artykuł 4 ust. 3.

7. Wnioski końcowe

Rozdział VIII. Mechanizmy monitorowania i egzekwowania przestrzegania międzynarodowych zobowiązań stwarzających ramy prawnej ochrony dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych

1. Komitet Praw Dziecka

1.1. Sprawozdania państw z realizacji przepisów Konwencji o prawach dziecka oraz Protokołu fakultatywnego w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne

1.2. Procedura badania sprawozdań

1.3. Uwagi końcowe (concluding observations) Komitetu Praw Dziecka

1.4. Współpraca międzynarodowa

1.5. Dni ogólnej dyskusji (days of general discussion)

1.6. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne

1.7. Decyzje (zalecenia) Komitetu Praw Dziecka

1.8. Uwagi ogólne Komitetu Praw Dziecka (General Comments) w przedmiocie interpretacji przepisów z zakresu ochrony dzieci przed uczestnictwem w działaniach zbrojnych

1.9. Skargi indywidualne (Individual complaints)

2. Rada Bezpieczeństwa i Zgromadzenie Ogólne ONZ

2.1. Rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ

A. Rezolucja 1261 z 1999 roku

B. Rezolucja 1314 z 2000 roku

- C. Rezolucja 1379 z 2001 roku
- D. Rezolucja 1460 z 2003 roku
- E. Rezolucja 1539 z 2004 roku
- F. Rezolucja 1612 z 2005 roku
- G. Rezolucja 1882 z 2009 roku
- H. Rezolucja 1998 z 2011 roku

2.2. Rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ

3. Specjalny Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ONZ do spraw dzieci i konfliktów zbrojnych (Special Representative of the Secretary-General on Children in Armed Conflict)

4. Międzynarodowe trybunały karne.

4.1. Międzynarodowy Trybunał Karny

4.2. Specjalny Trybunał dla Sierra Leone (The Special Court for Sierra Leone)

5. Rola innych instytucji i organizacji międzynarodowych

5.1. Instytucje i organizacje uniwersalne

A. Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. uchodźców (UNHCR)

B. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK)

5.2. Instytucje i organizacje regionalne

A. Afrykański Komitet Ekspertów ds. praw i dobra dziecka

B. Rada Europy

C. Unia Europejska

6. Międzynarodowe organizacje pozarządowe

Zakończenie

Bibliografia

Literatura

Artykuły prasowe

Materiały źródłowe.

Akty prawa międzynarodowego

Umowy międzynarodowe

Akty o charakterze deklaracyjnym

Wybrane orzecznictwo

Sprawozdania Otwartej Grupy Roboczej do spraw kwestii Konwencji o prawach dziecka (Reports of the Open-ended Working Group on the Question of a Convention on the Rights of the Child)

Dokumenty Grupy Roboczej do spraw opracowania projektu Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne (Documents of Working Group on the elaboration of a draft Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on involvement of children in armed conflicts)

Sprawozdania Komitetu Praw Dziecka (Reports of the Committee on the Rights of the Child) .

Uwagi końcowe Komitetu Praw Dziecka (Concluding Observations of the Committee on the Rights of the Child)

Ogólne Wytyczne Komitetu Praw Dziecka (General Guidelines of the Committee on the Rights of the Child). . . 270 Uwagi ogólne Komitetu Praw Dziecka (General Comments of the Committee on the Rights of the Child)

Strony internetowe

Załączniki

Załącznik nr 1. Wstępny projekt Protokołu fakultatywnego w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne z 1994 roku.

Załącznik nr 2. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie pierwszej sesji Grupy Roboczej w 1995 roku .

Załącznik nr 3. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie drugiej sesji Grupy Roboczej w 1996 roku

Załącznik nr 4. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie trzeciej sesji Grupy Roboczej w 1997 roku

Załącznik nr 5. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie czwartej sesji Grupy Roboczej w 1998 roku

Załącznik nr 6. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie czwartej sesji Grupy Roboczej w 1998 roku w wersji przedstawionej przez przewodniczącego sesji, tzw. Chairman's Perception

Załącznik nr 7. Projekt Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, uchwalony na zakończenie szóstej sesji Grupy Roboczej w 2000 roku .